

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 41, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1841](#) 14-12-2021

Moeten natuurlijke personen en rechtspersonen die op strafbare wijze betrokken zijn bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen, worden aangemerkt als 'marktaandeel' als bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004? Leveren die gedragingen van de marktaandeel een 'voorval' als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 op? Zijn gedragingen als het ontvangen, vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen een 'voorval' als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, als deze gedragingen niet plaatsvinden met de bedoeling deze stoffen te leveren aan een derde?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1755](#) 14-12-2021

Is het beslag op 23 auto's onder klager proportioneel?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1878](#) 14-12-2021

Onttrekken van een auto aan civielrechtelijk beslag, artikel 198 lid 1 Sr. Is beslag gelegd 'krachtens de wet' als bedoeld in artikel 198 lid 1 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1862](#) 14-12-2021

Overbrenging van afvalstof 'produced water' van Angola naar Nederland. Klacht dat hof ten onrechte heeft geoordeeld dat het ten laste gelegde 'produced water' een stof is die onder het Marpol-verdrag valt en daarom in casu op grond van artikel 1 lid 3 sub a EVOA is uitgezonderd van de werking van de EVOA.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1875](#) 14-12-2021

Kon hof volstaan met constatering dat redelijke termijn is overschreden?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1883](#) 14-12-2021

Kon hof verklaring van medeverdachte, die deze heeft afgelegd als verdachte in zijn eigen strafzaak en niet als getuige in strafzaak tegen verdachte, als bewijsmiddel gebruiken in strafzaak tegen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1877](#) 14-12-2021

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1876](#) 14-12-2021

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1885](#) 14-12-2021

Toepassing controlebevoegdheid ex artikel 160 lid 1 WvW 1994. Controle onrechtmatig en bewijsuitsluiting?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1881](#) 14-12-2021

Heeft hof e-mailbericht van verdachte kunnen aanmerken als duidelijke en ondubbelzinnige intrekking, nu verdachte twee dagen later per e-mail heeft verzocht eerdere intrekking als niet verzonden te beschouwen en verdediging ter terechtzitting in hoger beroep heeft aangevoerd dat geen sprake is van rechtsgeldige intrekking?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1882](#) 14-12-2021

Is het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, onttrekking aan het verkeer van de in beslag genomen harde schijf met (beveiligings)beelden van (omgeving van) een pand zal bevelen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1884](#) 14-12-2021

Herziening op basis van klacht van aanvrager gedane uitspraak van het EHRM (nr. 2205/16), waarin is vastgesteld dat artikel 6 lid 1 en lid 3 onder d EVRM is geschonden in de procedure die tot veroordeling heeft geleid.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1886](#) 14-12-2021

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het bestellen/vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

Annotatie

[Prejudiciële vraag omtrent artikel 8 lid 1 Verordening \(EG\) 273/2004.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Prejudiciële vraag omtrent artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004.**mr. J.H.J. Verbaan*****Commentaar bij HR 14 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1841.***

Het openbaar ministerie klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte zich niet schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de meldplicht van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. De steller van de klacht voert aan dat in deze zaak de verdachte is aan te merken als 'marktaandeel' zoals bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004 en dat – gelet op het doel van de Verordening – moet worden aangenomen dat het begrip 'voorval' zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 ruim moet worden uitgelegd.

Het hof heeft ten aanzien van de vrijspraak overwogen dat de aan verdachte ten laste gelegde schending van de meldplicht van verdachte gebaseerd is op de Verordening (EG) 273/2004. Drugsprecursoren zijn grondstoffen die niet alleen kunnen worden gebruikt voor de vervaardiging van legale chemische producten, maar kunnen ook worden misbruikt voor de illegale productie van drugs. Het met deze verordeningen ingestelde controlesysteem is bedoeld om te voorkomen dat deze stoffen worden gebruikt voor de illegale productie van verdovende middelen en psychotrope stoffen. Omdat het merendeel van deze stoffen ook voor talloze legale doeleinden kan worden gebruikt en de handel in deze stoffen in beginsel legaal is, kan de handel in deze stoffen niet algemeen worden verboden. In Europese verordeningen – waaronder de genoemde Verordening (EG) 273/2004 – zijn daarom maatregelen genomen om het juiste evenwicht te vinden tussen enerzijds de wens te voorkomen dat drugsprecursoren in handen komen van illegale drugsproducenten en anderzijds het streven om de chemische bedrijfstak in staat te stellen nuttige en legale toepassingen aan deze stoffen te blijven geven.

De aan de verdachte ten laste gelegde schending van de meldplicht is toegesneden op artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. Het hof haalt de bepaling aan en overweegt dat het begrip 'marktaandeel' in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004 ruim wordt omschreven als: 'elke natuurlijke of rechtspersoon die betrokken is bij het in de handel brengen van

geregistreerde stoffen'. Het hof acht de verdachte weliswaar aan te merken als een marktdeelnemer in de genoemde zin. Echter, gelet op zowel de strekking van de genoemde verordening – waarbij onder andere met vergunnings-, registratie- en meldingsplichten wordt getracht een juist evenwicht tussen illegale en legale praktijken te bewerkstelligen – als die van de delictsomschrijving van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, acht het hof de aard van de ten laste gelegde en feitelijk verrichte gedragingen van de verdachte en de omstandigheden waaronder deze plaatsvonden – zijnde het vervoeren en/of ontvangen en/of opslaan en/of voorhanden hebben van geregistreerde stoffen – niet zodanig dat in casu sprake is van een meldingsplichtig 'voorval', zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004.

De Hoge Raad haalt de overwegingen 1, 2, 3, 6, 10, 11, 12 en 13 van de preambule van Verordening (EG) 273/2004 en artikel 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10 en 12 voor zover relevant van de Verordening (EG) 273/2004, zoals gewijzigd door Verordening (EU) 1258/2013, artikel 1 en 2 van het Kaderbesluit 2004/757, artikel 2 van de Wet voorkoming misbruik van chemicaliën verbiedt handelen in strijd met (onder meer) artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, artikel 2, 10 en 10a Opiumwet, zoals die gold ten tijde van het ten laste gelegde aan en overweegt dat de rechtbank Oost-Brabant in een eerder verzoek om een prejudiciële beslissing vragen heeft gesteld aan het HvJ EU over de uitleg van de begrippen 'geregistreerde stof' en 'marktdeelnemer' zoals bedoeld in artikel 2 onder a en onder d Verordening (EG) 273/2004. Aan de beantwoording van de vraag over de uitleg van het begrip 'marktdeelnemer' is het HvJ EU in die procedure niet toegekomen (ECLI:EU:C:2015:85). Ook naar aanleiding van enkele andere verzoeken om een prejudiciële beslissing heeft het HvJ EU zich uitgesproken over het begrip 'geregistreerde stof' zoals bedoeld in artikel 2 onder a Verordening (EG) 273/2004 (ECLI:EU:C:2015:59 en ECLI:EU:C:2017:171).

De Hoge Raad overweegt dat het uitgangspunt bij het verzoek om een prejudiciële beslissing is dat ten laste van de verdachte in deze zaak in hoger beroep is bewezen verklaard dat hij – kort gezegd – Opiumwetdelicten heeft voorbereid dan wel bevorderd, door geregistreerde stoffen op te halen bij een chemisch bedrijf in Luik en vervolgens te vervoeren naar en op te slaan op verschillende locaties in Nederland. De vraag die in cassatie wordt opgeworpen is of het hof heeft miskend dat de verdachte zich daarmee tevens schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 neergelegde verplichting voor marktdeelnemers om voorvallen met betrekking tot geregistreerde stoffen bij de bevoegde autoriteiten te melden. Overtreding van dit voorschrift moet op grond van artikel 12 Verordening (EG) 273/2004 worden bedreigd met doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende sancties. Naar Nederlands recht levert die overtreding een economisch delict op.

De in de Nederlandse Opiumwet strafbaar gestelde gedragingen vormen onder meer een implementatie van Kaderbesluit 2004/757/JBZ. Dit kaderbesluit bevat voorschriften voor de EU-lidstaten over het bestraffen van verschillende gedragingen met betrekking tot illegale handel in drugs en in precursoren. Artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ schrijft voor dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat het vervaardigen, vervoeren of distribueren van precursoren in de wetenschap dat deze zullen worden gebruikt voor het illegaal produceren of vervaardigen van drugs, zal worden bestraft. Kaderbesluit 2004/757/JBZ is in Nederland geïmplementeerd met de Wet van 1 juni 2006, *Stb.* 2006, 292. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot deze wet, blijkt dat artikel 10a lid 1 aanhef en onder 3° Opiumwet uitvoering geeft aan de in artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ opgenomen verplichting (*Kamerstukken II* 2005/06, 30339, nr. 3, p. 10).

De Hoge Raad overweegt dat het hof het handelen van de verdachte in de onderhavige zaak heeft gekwalificeerd als strafbaar onder artikel 10a Opiumwet. Als het handelen van de verdachte ook een strafbare overtreding oplevert van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, omdat de verdachte als marktdeelnemer heeft verzuimd een voorval te melden met betrekking tot geregistreerde stoffen, maakt de verdachte zich met de overtreding van artikel 10a Opiumwet tegelijkertijd ook schuldig aan overtreding van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. Het is de vraag of de Uniewetgever heeft beoogd dat een (rechts)persoon zich als gevolg van een en dezelfde gedraging schuldig maakt aan beide strafbare feiten. Met Verordening (EG) 273/2004 wordt getracht het in het Kaderbesluit 2004/757/JBZ genoemde gedrag, namelijk de illegale drugshandel, te voorkomen, door een verplichting op te leggen aan marktdeelnemers om voorvallen met betrekking tot geregistreerde stoffen te melden. De Uniewetgeving zou daarom ook zo kunnen worden begrepen dat een duidelijke afbakening is beoogd tussen de gedragingen die volgens deze Uniewetgeving strafbaar moeten worden gesteld: ofwel de verdachte maakt zich – als marktdeelnemer – schuldig aan het overtreden van de meldingsplicht van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, ofwel de verdachte maakt zich schuldig aan het overtreden van een van de op grond van het Kaderbesluit strafbaar te stellen gedragingen (de Opiumwetdelicten zelf).

Bij een andere uitleg, die inhoudt dat ook de verdachte die zich schuldig maakt aan volgens Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen gedragingen met betrekking tot geregistreerde stoffen, moet zijn voldoen aan de in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 bedoelde meldplicht, is bovendien de vraag wat de consequenties daarvan (kunnen) zijn gelet op het nemo tenetur-beginsel, zoals dit voortvloeit uit onder meer artikel 47 en 48 Handvest en artikel 6 EVRM. Uit jurisprudentie van het EHRM en uit het Handvest volgt dat dit beginsel in de weg kan staan aan een vervolging en bestraffing van de verdachte wegens strafbare feiten op basis van door de verdachte onder dwang – daaronder begrepen: onder dreiging van

strafrechtelijke sancties – verschaft informatie, voor zover die informatie een door hem afgelegde, al dan niet in een document vervatte, verklaring betreft. Niet ondenkbaar is dat de verdachte – als hij zijn eigen strafbare handelen op grond van de meldplicht van de Verordening zou melden – als gevolg daarvan vervolging en bestraffing wegens overtreding van de Opiumwet zou kunnen ontlopen, althans dat complicaties optreden bij die vervolging en bestraffing. In ECLI:NL:PHR:2021:848 wordt gewezen op een vergelijkbare meldplicht, opgenomen in artikel 33 Richtlijn (EU) 2015/849. In artikel 37 van deze richtlijn is bepaald dat melding te goeder trouw door een meldingsplichtige entiteit tot geen enkele vorm van aansprakelijkheid leidt. Verordening (EG) 273/2004 bevat geen vergelijkbare clausule en biedt dus – anders dan voornoemde richtlijn – geen bescherming tegen mogelijke inbreuken op het nemo tenetur-beginsel.

Tegen deze achtergrond rijst de vraag op welke wijze uitleg moet worden gegeven aan de begrippen ‘marktdeelnemer’ en ‘voorval’ als bedoeld in Verordening (EG) 273/2004. Als beide begrippen ruim worden geïnterpreteerd, waardoor op de verdachte in deze zaak een meldplicht rust, doen de genoemde consequenties zich sterker voelen. Dat ligt anders als aan beide of aan één van beide begrippen een beperktere uitleg wordt gegeven. Daarbij kan worden gewezen op het volgende.

Het hof heeft met betrekking tot het begrip ‘marktdeelnemer’ in deze zaak kennelijk een ruime uitleg gehanteerd, in de zin dat het begrip ‘marktdeelnemer’ ook ziet op een verdachte wiens gedragingen tevens een op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen feit oplevert. Het heeft de verdachte immers als marktdeelnemer aangemerkt op basis van de vaststellingen dat de verdachte chemicaliën heeft opgehaald bij een chemisch bedrijf en deze heeft vervoerd naar en opgeslagen op verschillende plaatsen in Nederland, terwijl hij voor diezelfde gedragingen is veroordeeld voor overtreding van artikel 10a Opiumwet. Deze ruime uitleg brengt mee dat eenieder die zich bezighoudt met het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen kan worden aangemerkt als marktdeelnemer, op wie – in geval van een voorval – een meldplicht rust. Een argument voor deze benadering is dat het begrip ‘marktdeelnemer’ in de Verordening ruim wordt omschreven, namelijk als ‘elke natuurlijke of rechtspersoon die betrokken is bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen’. Met een ruime uitleg wordt ook bereikt dat de in de Verordening genoemde verplichtingen, waarmee – kort gezegd – wordt beoogd misbruik van drugsprecursoren te voorkomen, voor een zo groot mogelijk aantal personen gelden. Het gaat daarbij niet alleen om de al genoemde meldplicht van artikel 8 lid 1, maar ook om de andere in Verordening (EG) 273/2004 opgenomen en tot de marktdeelnemer gerichte voorschriften over het in de handel brengen van geregistreerde stoffen, het zorgdragen voor afnemersverklaringen, het documenteren van transacties en het etiketteren van geregistreerde stoffen van categorie 1 of 2 van bijlage I.

De Hoge Raad overweegt dat een beperktere uitleg van het begrip, die inhoudt dat alleen natuurlijke personen en rechtspersonen die zich niet bezighouden met de op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen handel in geregistreerde stoffen als marktdeelnemer worden aangemerkt, echter nauw aansluit bij de wijze waarop het begrip marktdeelnemer is omlijnd bij het voorstel tot wijziging van Verordening (EG) 273/2004 (COM(2012)548). In de toelichting op de achtergrond van dat voorstel worden marktdeelnemers onder het kopje 'Algemene context' aangeduid als 'fabrikanten, distributeurs, makelaars, importeurs, exporteurs en groothandelaren van chemische stoffen die zich bezighouden met de legitieme handel in drugsprecursoren'. Hierin kan een bevestiging worden gevonden van het standpunt dat aan de Verordening niet de bedoeling ten grondslag ligt om eenieder die zich bezighoudt met enige vorm van handel in geregistreerde stoffen, ook als het gaat om illegale gedragingen, te beschouwen als 'marktdeelnemer'. Deze interpretatie leidt tot een sluitende systematiek in het Unierecht waarbij Verordening (EG) 273/2004 en Kaderbesluit 2004/757/JBZ van elkaar afgebakende strafbaar gestelde of strafbaar te stellen gedragingen bevatten en waarbij wordt voorkomen dat een verdachte zich tegelijkertijd schuldig kan maken aan het overtreden van de meldplicht zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 als hij zich schuldig maakt aan Opiumwetdelicten. Bij deze benadering hoeft de verdachte eigen strafbare feiten met betrekking tot geregistreerde stoffen niet te melden, hetgeen uit het nemo tenetur-beginsel voortkomende complicaties uitsluit.

Een andere wijze om een goede afbakening te bevorderen tussen de in de Verordening (EG) 273/2004 en het Kaderbesluit 2004/757/JBZ omschreven gedragingen, kan worden gevonden in het geven van een beperkte uitleg aan het begrip 'voorval'. Die beperkte uitleg houdt in dat het begrip 'voorval' geen betrekking heeft op gedragingen die in rechtstreeks verband staan met door de marktdeelnemer zelf gepleegde – en op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen – strafbare feiten. Tegen een dergelijk beperkte uitleg van het begrip 'voorval' pleit de formulering van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. De bepaling spreekt immers over 'elk voorval, zoals ongewone orders voor of transacties met geregistreerde stoffen, dat erop kan wijzen dat deze in de handel te brengen stoffen wellicht worden misbruikt om verdovende middelen of psychotrope stoffen op illegale wijze te vervaardigen'. De in deze zaak aan de orde zijnde gedragingen – het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen – lijken daaronder te kunnen worden geschaard.

In het geval dat aan het begrip 'voorval' niet de hiervoor genoemde beperkte uitleg zou moeten worden gegeven, is nog voor de beoordeling van de onderhavige strafzaak van belang de in ECLI:NL:PHR:2021:848 onder 40-44 en 49 opgeworpen vraag of bij de interpretatie van dat begrip ook de aard van de gedragingen betrokken moet worden in die zin dat die gedragingen gericht moeten zijn op het (rechtstreeks) in handen stellen van geregistreerde stoffen aan een

derde. In die benadering zou geen sprake zijn van een voorval als het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen gebeurt met als doel daar zelf – alleen of samen met anderen – Opiumwetdelicten mee te plegen.

Het voorgaande maakt duidelijk dat de begrippen ‘marktaandeelnemer’ en ‘voorval’ als bedoeld in Verordening (EG) 273/2004 verschillend kunnen worden uitgelegd. Het antwoord op de vraag welke uitleg moet worden gegeven aan deze begrippen is van belang voor de uitkomst van de voorliggende zaak. De reikwijdte van de meldingsplicht zoals neergelegd in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 kan ten slotte ook consequenties hebben voor de verhouding met op grond van artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen gedragingen en het nemo tenetur-beginsel, zoals dit voortvloeit uit onder meer artikel 47 en 48 Handvest.

De Hoge Raad verzoekt alvorens verder te beslissen het HvJ EU uitspraak te doen over Verordening (EG) 273/2004 zoals gewijzigd door Verordening (EU) 1258/2013 met betrekking tot de volgende vragen.

1. Moeten natuurlijke personen en rechtspersonen die op zodanige wijze betrokken zijn bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen dat die betrokkenheid een op grond van artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen feit oplevert, worden aangemerkt als ‘marktaandeelnemer’ als bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004?

Indien het antwoord op deze eerste vraag bevestigend luidt:

2a. Leveren die gedragingen van de onder 1 bedoelde marktaandeelnemer een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 op?

2b. Zijn gedragingen als het ontvangen, vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, als deze gedragingen niet plaatsvinden met de bedoeling deze stoffen te leveren aan een derde?

RECHTSPRAAK

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het bestellen/vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het bestellen/vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

In de samenhangende zaak 20/01829 heeft de Hoge Raad bij arrest van 14 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1841, bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een verzoek ingediend uitspraak te doen over de in dat arrest geformuleerde prejudiciële vragen.

Omdat de beantwoording van die vragen door het Hof van Justitie van de Europese Unie van belang is voor de beoordeling van het cassatieberoep in deze zaak, zal de Hoge Raad ook in deze zaak iedere verdere beslissing aanhouden.

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie in voormelde samenhangende zaak naar aanleiding van het daarin omschreven verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1886

Zaaknummer: 20/01831

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, M. Kuijer en T. Kooijmans

Wetsartikelen: 8 Verordening (EG) nr. 273/2004

RECHTSPRAAK

Herziening op basis van klacht van aanvrager gedane uitspraak van het EHRM (nr. 2205/16), waarin is vastgesteld dat artikel 6 lid 1 en lid 3 onder d EVRM is geschonden in de procedure die tot veroordeling heeft geleid.

Herziening op basis van klacht van aanvrager gedane uitspraak van het EHRM (nr. 2205/16), waarin is vastgesteld dat artikel 6 lid 1 en lid 3 onder d EVRM is geschonden in de procedure die tot veroordeling heeft geleid.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder b Sv slechts dienen een uitspraak van het EHRM waarin is vastgesteld dat het EVRM dan wel een protocol bij dit verdrag is geschonden in de procedure die tot de veroordeling of een veroordeling wegens hetzelfde feit heeft geleid, indien herziening noodzakelijk is met het oog op rechtsherstel als bedoeld in artikel 41 EVRM.

Op de Staat rust de verplichting tot het bieden van rechtsherstel als het EHRM in een uitspraak een schending van een verdragsregel heeft vastgesteld. Dit rechtsherstel kan geheel of gedeeltelijk plaatsvinden door middel van herziening van de strafzaak waarin die schending zich heeft voorgedaan (vgl. HR 27 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS8858). De in artikel 457 lid 1 aanhef en onder b Sv opgenomen grond strekt ertoe die mogelijkheid tot herziening te bieden. Vereist is dat herziening noodzakelijk is met het oog op het rechtsherstel als bedoeld in artikel 41 EVRM. Van die noodzaak kan sprake zijn – zo volgt ook uit de wetsgeschiedenis van artikel 457 lid 1 aanhef en onder b Sv (vgl. *Kamerstukken II* 2001/02, 27726, nr. 3, p. 5) – in het geval dat de oorzaak van de schending gelegen is in de beslissing van de rechter om een getuige niet te horen.

Het rechtsherstel dat met herziening op de in artikel 457 lid 1 aanhef en onder b Sv opgenomen grond wordt geboden, kan onder meer erin bestaan dat de berechting opnieuw plaatsvindt. Die vorm van rechtsherstel komt in aanmerking als de schending van de verdragsregel betrekking heeft op een eerlijk verloop van het strafproces. Daarbij is voor de

beantwoording van de vraag of herziening noodzakelijk is met het oog op het rechtsherstel als bedoeld in artikel 41 EVRM, niet van belang of bij het opnieuw berechten van de zaak ook een andere uitkomst van de strafzaak is te verwachten (vgl. *Kamerstukken II* 2008/09, 32045, p. 11-12 en p. 39). Voor de nieuwe berechting verwijst de Hoge Raad op grond van artikel 472 lid 1 Sv de zaak naar een gerechtshof als bedoeld in artikel 471 lid 1 Sv. Dit gerechtshof kan – met inachtneming van het arrest van de Hoge Raad – de eerdere uitspraak handhaven dan wel met vernietiging van de eerdere uitspraak recht doen.

De uitspraak van het EHRM is gewezen naar aanleiding van een klacht van de aanvrager die betrekking had op – kort gezegd – het niet bieden van een effectieve en behoorlijke mogelijkheid om zeven getuigen te ondervragen die een voor de aanvrager belastende verklaring hebben afgelegd, en het gebruik van die getuigenverklaringen voor het bewijs. Het EHRM heeft deze klacht beoordeeld en is daarbij in zijn uitspraak tot de volgende conclusie gekomen:

‘70. The foregoing considerations are sufficient to enable the Court to conclude that the applicant’s inability to cross-examine the prosecution witnesses rendered the trial as a whole unfair. There has, accordingly, been a violation of Article 6 §§ 1 and 3 (d) of the Convention.’

Gelet op deze door het EHRM vastgestelde schending van artikel 6 lid 1 en lid 3 onder d EVRM is naar het oordeel van de Hoge Raad herziening noodzakelijk met het oog op rechtsherstel, waarbij dat rechtsherstel in dit geval erin moet bestaan dat de berechting opnieuw zal plaatsvinden. De aanvraag is dus gegrond en moet op grond van artikel 470 Sv worden toegewezen.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld arrest van het gerechtshof en verwijst de zaak naar het gerechtshof ’s-Hertogenbosch, opdat de zaak op grond van artikel 472 lid 1 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1884

Zaaknummer: 21/02619

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 457 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Is het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, onttrekking aan het verkeer van de in beslag genomen harde schijf met (beveiligings)beelden van (omgeving van) een pand zal bevelen?

Is het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, onttrekking aan het verkeer van de in beslag genomen harde schijf met (beveiligings)beelden van (omgeving van) een pand zal bevelen?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de onttrekking aan het verkeer van de harde schijf met (beveiligings)beelden zal bevelen.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert. Daarbij heeft de rechtbank tot uitgangspunt genomen dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de onttrekking aan het verkeer van de in beslag genomen harde schijf met (beveiligings)beelden zal bevelen omdat het bezit van dat voorwerp in strijd is met de wet of het algemeen belang. De rechtbank heeft daarbij echter niet betrokken de in artikel 36c onder 1° tot en met 5° Sr gestelde vereisten die voorwerpen vatbaar maken voor onttrekking aan het verkeer en evenmin de daaraan in artikel 36d Sr gestelde voorwaarden. Het oordeel van de rechtbank is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Noord-Holland, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1882

Zaaknummer: 20/02476

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 552a Sv en 36c Sr

RECHTSPRAAK

Heeft hof e-mailbericht van verdachte kunnen aanmerken als duidelijke en ondubbelzinnige intrekking, nu verdachte twee dagen later per e-mail heeft verzocht eerdere intrekking als niet verzonden te beschouwen en verdediging ter terechtzitting in hoger beroep heeft aangevoerd dat geen sprake is van rechtsgeldige intrekking?

Heeft hof e-mailbericht van verdachte kunnen aanmerken als duidelijke en ondubbelzinnige intrekking, nu verdachte twee dagen later per e-mail heeft verzocht eerdere intrekking als niet verzonden te beschouwen en verdediging ter terechtzitting in hoger beroep heeft aangevoerd dat geen sprake is van rechtsgeldige intrekking?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat sprake is van een duidelijke en ondubbelzinnige intrekking van het hoger beroep door de verdachte.

Op grond van artikel 453 lid 1 Sv brengt intrekking van het hoger beroep mee afstand van de bevoegdheid dit rechtsmiddel opnieuw aan te wenden. Dit heeft tot gevolg dat het betreffende vonnis onherroepelijk wordt en niet meer kan worden aangetast. Een en ander brengt met zich dat alleen een duidelijke en ondubbelzinnige intrekking als rechtsgeldige intrekking kan gelden. Het is de in hoger beroep oordelende rechter die beslist over de vraag of van rechtsgeldige intrekking sprake is. (Vgl. HR 17 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:437.)

Het hof heeft geoordeeld dat de inhoud van het e-mailbericht, dat – zoals het hof heeft vastgesteld – door de verdachte zelf is verstuurd, als een duidelijke en ondubbelzinnige intrekking kan gelden. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is, ook in het licht van wat de verdediging heeft aangevoerd, niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1881

Zaaknummer: 20/02368

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en C. Caminada

Advocaten: B.P.M. Canoy

Wetsartikelen: 453 Sv

RECHTSPRAAK

Toepassing controlebevoegdheid ex artikel 160 lid 1 WVV 1994. Controle onrechtmatig en bewijsuitsluiting?

Toepassing controlebevoegdheid ex artikel 160 lid 1 WVV 1994. Controle onrechtmatig en bewijsuitsluiting?

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping van het verweer dat de tegen de verdachte als bestuurder gerichte controle van het rijbewijs en het kentekenbewijs onrechtmatig heeft plaatsgevonden en dat daarom bewijsuitsluiting moet plaatsvinden.

Het hof heeft, mede gelet op het bewijsmiddel, onder meer vastgesteld dat de verbalisanten een auto geparkeerd zagen staan, dat de verdachte achter deze auto stond en dat zij inzage hebben gevorderd in het rijbewijs van de verdachte en het kentekenbewijs (hierna: de controle). Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat de verbalisanten deze controle hebben uitgevoerd met gebruikmaking van de bevoegdheid bedoeld in artikel 160 lid 1 WVV 1994.

De controlebevoegdheid van artikel 160 lid 1 WVV 1994 kan worden uitgeoefend ten aanzien van een bestuurder van een motorrijtuig. Uit de vaststellingen van het hof kan niet worden afgeleid dat de verdachte, ten tijde van de controle of kort daarvoor, van deze auto de bestuurder was als bedoeld in artikel 1 aanhef en onder o WVV 1994. Het oordeel van het hof dat de verbalisanten gerechtigd waren tot het uitoefenen van deze bevoegdheid, is daarom niet toereikend gemotiveerd. Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1885

Zaaknummer: 20/00115

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: V. Senczuk

Wetsartikelen: 16o WvW 1994

RECHTSPRAAK

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

In de samenhangende zaak 20/01829 heeft de Hoge Raad bij arrest van 14 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1841, bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een verzoek ingediend uitspraak te doen over de in dat arrest geformuleerde prejudiciële vragen.

Omdat de beantwoording van die vragen door het Hof van Justitie van de Europese Unie van belang is voor de beoordeling van het cassatieberoep in deze zaak, zal de Hoge Raad ook in deze zaak iedere verdere beslissing aanhouden.

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie in voormelde samenhangende zaak naar aanleiding van het daarin omschreven verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1876

Zaaknummer: 20/01828

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, M. Kuijer en T. Kooijmans

Wetsartikelen: 8 Verordening (EG) nr. 273/2004

RECHTSPRAAK

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

OM-cassatie na vrijspraak wegens het niet voldoen aan de in artikel 8 Verordening (EG) 273/2004 opgenomen plicht tot informatieverstrekking door geen melding te doen van het vervoeren/ontvangen/opslaan/voorhanden hebben van grote hoeveelheden drugsprecursoren.

In de samenhangende zaak 20/01829 heeft de Hoge Raad bij arrest van 14 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1841, bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een verzoek ingediend uitspraak te doen over de in dat arrest geformuleerde prejudiciële vragen.

Omdat de beantwoording van die vragen door het Hof van Justitie van de Europese Unie van belang is voor de beoordeling van het cassatieberoep in deze zaak, zal de Hoge Raad ook in deze zaak iedere verdere beslissing aanhouden.

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie in voormelde samenhangende zaak naar aanleiding van het daarin omschreven verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1877

Zaaknummer: 20/01830

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, M. Kuijer en T. Kooijmans

Wetsartikelen: 8 Verordening 273/2004

RECHTSPRAAK

Kon hof verklaring van medeverdachte, die deze heeft afgelegd als verdachte in zijn eigen strafzaak en niet als getuige in strafzaak tegen verdachte, als bewijsmiddel gebruiken in strafzaak tegen verdachte?

Kon hof verklaring van medeverdachte, die deze heeft afgelegd als verdachte in zijn eigen strafzaak en niet als getuige in strafzaak tegen verdachte, als bewijsmiddel gebruiken in strafzaak tegen verdachte?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verklaring die de medeverdachte [betrokkene 1] als verdachte in zijn eigen strafzaak heeft afgelegd, niet kan worden gebruikt als bewijsmiddel in de strafzaak tegen de verdachte.

Het oordeel van het hof dat de verklaring van de medeverdachte [betrokkene 1], die deze bij de rechtbank heeft afgelegd als verdachte in zijn eigen zaak, niet zonder meer als bewijsmiddel kan worden gebruikt in de zaak van de verdachte, is niet begrijpelijk. Voor zover het hof bij dat oordeel het oog zou hebben gehad op artikel 341 lid 3 Sv, waarin is bepaald dat de opgaven van de verdachte alleen te zijnen aanzien voor het bewijs kunnen gelden, verdient nog opmerking dat die bepaling niet ziet op verklaringen van een medeverdachte wiens strafzaak niet gevoegd met die van de verdachte wordt behandeld.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1883

Zaaknummer: 20/02033

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Wetsartikelen: 341 Sv

RECHTSPRAAK

Kon hof volstaan met constatering dat redelijke termijn is overschreden?

Kon hof volstaan met constatering dat redelijke termijn is overschreden?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat volstaan kan worden met de enkele constatering dat een overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM heeft plaatsgevonden.

Bij de beoordeling van de vraag of de behandeling van de zaak binnen de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM heeft plaatsgevonden, moeten het tijdsverloop tijdens de eerste aanleg en dat tijdens het hoger beroep afzonderlijk worden beoordeeld. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de behandeling van de zaak op de zitting dient te zijn afgerond met in eerste aanleg een einduitspraak binnen twee jaar nadat de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn is aangevangen, en dat in de fase van het hoger beroep een einduitspraak wordt gedaan binnen twee jaar nadat het rechtsmiddel is ingesteld, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. In gevallen waarin de verdachte in verband met de zaak in voorlopige hechtenis verkeert en/of het strafrecht voor jeugdigen is toegepast, moet de zaak in eerste aanleg en in hoger beroep telkens binnen zestien maanden worden afgedaan, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

Indien wordt geoordeeld dat de redelijke termijn in eerste aanleg of in hoger beroep is overschreden, wordt die overschrijding in de regel gecompenseerd door strafvermindering. Maar het staat de rechter vrij – na afweging van alle daartoe in aanmerking te nemen belangen en omstandigheden, waaronder de mate van overschrijding van de redelijke termijn – te volstaan met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden. Voor het volstaan met dat oordeel kan onder meer aanleiding bestaan als sprake is van een beperkte overschrijding van de redelijke termijn in eerste aanleg of in hoger beroep, en de berechting in feitelijke aanleg – dat wil zeggen: in eerste aanleg én in hoger beroep – is afgerond binnen het totaal van de voor elk van die procesfasen geldende termijnen. (Vgl. HR 9 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:197.)

Het hof heeft het tijdsverloop van de behandeling van de zaak in eerste aanleg en in hoger

beroep afzonderlijk onderzocht en vastgesteld dat de redelijke termijn in de fase van de behandeling in hoger beroep is overschreden met één jaar en vier maanden. In zoverre heeft het hof het hiervoor weergegeven beoordelingskader niet miskend. Het oordeel van het hof dat de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep geen aanleiding geeft tot strafvermindering, omdat de totale berechting in feitelijke aanleg is afgerond binnen vier jaren, is echter niet zonder meer begrijpelijk. Weliswaar kunnen bijzondere omstandigheden rechtvaardigen dat wordt volstaan met de vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden, maar de door het hof in aanmerking genomen omstandigheden zijn daarvoor – mede gelet op de mate van overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep, zijnde een overschrijding met één jaar en vier maanden – niet toereikend. Het oordeel van het hof is daarom ontoereikend gemotiveerd. Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van acht weken. De Hoge Raad zal de zaak in zoverre zelf afdoen.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze zeven weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1875

Zaaknummer: 20/01757

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M. Kuijer

Advocaten: R.I. Takens en Wouters, T.P.A.M. T.P.A.M. Wouters

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Overbrenging van afvalstof ‘produced water’ van Angola naar Nederland. Klacht dat hof ten onrechte heeft geoordeeld dat het ten laste gelegde ‘produced water’ een stof is die onder het Marpol-verdrag valt en daarom in casu op grond van artikel 1 lid 3 sub a EVOA is uitgezonderd van de werking van de EVOA.

Overbrenging van afvalstof ‘produced water’ van Angola naar Nederland. Klacht dat hof ten onrechte heeft geoordeeld dat het ten laste gelegde ‘produced water’ een stof is die onder het Marpol-verdrag valt en daarom in casu op grond van artikel 1 lid 3 sub a EVOA is uitgezonderd van de werking van de EVOA.

Het cassatiemiddel komt op tegen de gegeven vrijspraak. Het voert daartoe in de kern aan dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de overbrenging van het in de tenlastelegging bedoelde ‘produced water’ niet valt onder de werking van Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (*PbEU* 2006, L 190) (hierna: EVOA).

Het cassatiemiddel klaagt meer specifiek dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de in artikel 1 lid 3 aanhef en onder a EVOA neergelegde uitzonderingsbepaling van toepassing is. Het voert daartoe aan dat het in de tenlastelegging bedoelde ‘produced water’ niet onder de werking van het Marpol-verdrag valt omdat (mede) gelet op artikel 2 lid 3 onder b sub ii van dat verdrag de voorschriften betreffende de lozing van schadelijke stoffen uit dat verdrag niet van toepassing zijn op die afvalstof en dat daarom geen sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 1 lid 3 aanhef en onder a EVOA, waarin voorrang moet worden gegeven aan het Marpol-verdrag.

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. Het in de tenlastelegging bedoelde ‘produced water’ kwam mee bij het oppompen van olie uit het olieveld [A], gelegen in de

exclusieve economische zone van Angola. Dit water – dat onder gebruikelijke omstandigheden direct wordt teruggepompt in de bron – is in dit geval langere tijd opgeslagen in de ballasttanks aan boord van de aldaar gelegen FPSO [A], waarbij chemicaliën, waaronder methanol, corrosion inhibitor, scale inhibitor, emulsion breaker en biocides, aan het water zijn toegevoegd om bewaring in de ballasttanks mogelijk te maken. Het hof heeft verder vastgesteld dat het oliegehalte van dit water het door het Marpol-verdrag voor lozing ('discharge') toegestane gehalte, mede gelet op regulation 39 van Annex I van het verdrag, aanzienlijk overschreed. Vervolgens is dit water in een zeeschip geladen en overgebracht naar Nederland om het daar te laten verwerken.

Op grond van die vaststellingen – en tegen de achtergrond van de onder 2.3 weergegeven doelstelling van het Marpol-verdrag – heeft het hof zonder blijk te geven van een onjuiste rechtsopvatting kunnen oordelen dat met betrekking tot het in de tenlastelegging bedoelde 'produced water' niet langer sprake was van een stof 'directly arising from the exploration, exploitation and associated off-shore processing of seabed mineral resources' als bedoeld in artikel 2 lid 3 onder b sub ii van het Marpol-verdrag, zodat het in de tenlastelegging bedoelde 'produced water' niet was uitgesloten van de werkingssfeer van dat verdrag. Op basis van het voorgaande kon het hof oordelen dat sprake was van een afvalstof die onder de werking van het Marpol-verdrag viel, en van een situatie als bedoeld in artikel 1 lid 3 aanhef en onder a EVOA, zodat de EVOA toepassing mist.

Nu dat oordeel de beslissing tot vrijspraak zelfstandig draagt, behoeft hetgeen het hof overigens heeft overwogen over de toepasselijkheid van het Marpol-verdrag geen bespreking.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1862

Zaaknummer: 19/05584

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M. Kuijer

Advocaten: M.A.D. Bol

Wetsartikelen: 1.3. EVOA en 2.3 Marpol-verdrag

RECHTSPRAAK

Onttrekken van een auto aan civielrechtelijk beslag, artikel 198 lid 1 Sr. Is beslag gelegd ‘krachtens de wet’ als bedoeld in artikel 198 lid 1 Sr?

Onttrekken van een auto aan civielrechtelijk beslag, artikel 198 lid 1 Sr. Is beslag gelegd ‘krachtens de wet’ als bedoeld in artikel 198 lid 1 Sr?

Het cassatiemiddel keert zich onder meer tegen het oordeel van het hof dat op de in de bewezenverklaring bedoelde auto krachtens de wet beslag was gelegd.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 198 lid 1 Sr. Daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging en (gedeeltelijk) in de bewezenverklaring voorkomende woorden ‘krachtens de wet gelegd beslag’ zijn gebruikt in de betekenis die deze woorden hebben in die bepaling. Met de woorden ‘krachtens de wet’ wordt tot uitdrukking gebracht dat het beslag op de in de wet voorgeschreven wijze moet zijn gelegd.

Het hof heeft vastgesteld dat de voorzieningenrechter verlof heeft verleend voor de beslaglegging, dat de deurwaarder aan [betrokkene 2] en de verdachte heeft gezegd dat hij beslag kwam leggen op de inboedel en de auto van [betrokkene 2], en dat de deurwaarder vervolgens deze auto heeft waargenomen in de parkeergarage. Nu het hof geen nadere vaststellingen heeft gedaan met betrekking tot de wijze en het moment waarop de beslaglegging heeft plaatsgevonden, is het kennelijke oordeel van het hof dat die omstandigheden al meebrengen dat sprake was van een ‘krachtens de wet gelegd beslag’ op die auto als bedoeld in artikel 198 lid 1 Sr – in het licht van de hiervoor onder 2.3 weergegeven wettelijke bepalingen omtrent het leggen van conservatoir beslag – ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1878

Zaaknummer: 20/02288

Rechters: V. van den Brink, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.Y. Taekema

Wetsartikelen: 198 Sr

RECHTSPRAAK

Is het beslag op 23 auto's onder klager proportioneel?

Is het beslag op 23 auto's onder klager proportioneel?

Het cassatiemiddel klaagt over de ongegrondverklaring van het klaagschrift door de rechtbank. Het klaagt in het bijzonder over de verwerping van het verweer dat de voortdurende van het beslag disproportioneel is.

De rechtbank heeft vastgesteld dat onder de klager op de voet van artikel 94 Sv beslag is gelegd op de in het klaagschrift bedoelde auto's. Bij de beoordeling van een klaagschrift van de beslagene dat is gericht tegen een beslag dat is gelegd op grond van artikel 94 Sv, moet de rechter a. beoordelen of het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert, en zo nee, b. de teruggave van het in beslag genomen voorwerp gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat voorwerp moet worden beschouwd.

De toe te passen maatstaf vergt niet een (ambtshalve) onderzoek met betrekking tot de vraag of voortzetting van het beslag in overeenstemming is met de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. De omstandigheden van het geval kunnen meebrengen dat in verband met hetgeen door of namens de klager is aangevoerd de rechter in de motivering van zijn beslissing ervan blijk dient te geven een dergelijk onderzoek te hebben verricht (vgl. HR 18 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:379).

De rechtbank heeft onder meer overwogen dat de klager tijdens de behandeling in raadkamer van 23 juni 2020 aan de hand van stukken uit zijn boekhouding heeft toegelicht dat de financiële situatie van zijn onderneming zorgelijk is, maar dat van faillissement op korte termijn geen sprake lijkt te zijn. De rechtbank heeft vervolgens geoordeeld dat de klager onvoldoende concreet heeft onderbouwd zijn stellingen dat zijn bedrijf failliet zal gaan door handhaving van het beslag en dat voortduren van het beslag in dit geval strijdt met de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is, in aanmerking genomen dat de klager ervan wordt verdacht zijn bedrijf met crimineel vermogen te zijn gestart en de auto's dus (deels) zijn gefinancierd met dit criminele vermogen dan wel met winsten die zijn behaald door verkoop van auto's die met

crimineel vermogen zijn gefinancierd en ook in het licht van wat door en namens de klager is aangevoerd, niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1755

Zaaknummer: 20/02172

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: H.M.W. Daamen

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Moeten natuurlijke personen en rechtspersonen die op strafbare wijze betrokken zijn bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen, worden aangemerkt als ‘marktaandeelnemer’ als bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004? Leveren die gedragingen van de marktdeelnemer een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 op? Zijn gedragingen als het ontvangen, vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, als deze gedragingen niet plaatsvinden met de bedoeling deze stoffen te leveren aan een derde?

Moeten natuurlijke personen en rechtspersonen die op strafbare wijze betrokken zijn bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen, worden aangemerkt als ‘marktdeelnemer’ als bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004? Leveren die gedragingen van de marktdeelnemer een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 op? Zijn gedragingen als het ontvangen, vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen een ‘voorval’ als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, als deze gedragingen niet plaatsvinden met de bedoeling deze stoffen te leveren aan een derde?

Waar het om gaat

Aan de verdachte in deze zaak is in hoger beroep ten laste gelegd dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan – kort samengevat – het op een of meer tijdstippen (in vereniging):

- 1) voorbereiden of bevorderen van het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren,

verstrekken, vervoeren, vervaardigen en in- en uitvoeren van MDMA en/of amfetamine (strafbaar gesteld in artikel 10a Opiumwet) en

2) het als marktdeelnemer niet voldoen aan de meldplicht die is opgenomen in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake drugsprecursoren (*PbEU* 2004, L 47/1; hierna: Verordening (EG) 273/2004) zoals gewijzigd door Verordening (EU) nr. 1258/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 273/2004 inzake drugsprecursoren (*PbEU* 2013, L 330/21; hierna: Verordening (EU) 1258/2013).

De ten laste gelegde gedragingen van de verdachte komen er concreet op neer dat hij een voertuig heeft gehuurd en daarmee op of omstreeks 12 januari 2016 verschillende malen chemicaliën heeft ontvangen bij een chemisch bedrijf in Luik, België. Deze chemicaliën heeft hij vervolgens vervoerd naar verschillende locaties in Nederland (een garagebox en een parkeerterrein van McDonald's) en daar afgeleverd en opgeslagen. Uit de vaststellingen van het hof blijkt dat de chemicaliën zwavelzuur, zoutzuur, mierenzuur en caustic soda betreffen. Zoutzuur en zwavelzuur zijn vermeld in bijlage I, categorie 3 van Verordening (EG) 273/2004 en vormen daarmee geregistreerde stoffen zoals bedoeld in artikel 2 onder a van deze Verordening.

Bespreking van het middel

Het cassatiemiddel komt op tegen het oordeel van het hof dat de verdachte zich niet schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de meldplicht van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. De steller van het cassatiemiddel voert aan dat in deze zaak de verdachte is aan te merken als 'marktdeelnemer' zoals bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004 en dat – gelet op het doel van de Verordening – moet worden aangenomen dat het begrip 'voorval' zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 ruim moet worden uitgelegd.

Het uitgangspunt bij het hierna geformuleerde verzoek om een prejudiciële beslissing is dat ten laste van de verdachte in deze zaak in hoger beroep onder 1 is bewezen verklaard dat hij – kort gezegd – Opiumwetdelicten heeft voorbereid dan wel bevorderd, door geregistreerde stoffen op te halen bij een chemisch bedrijf in Luik en vervolgens te vervoeren naar en op te slaan op verschillende locaties in Nederland. De vraag die in cassatie wordt opgeworpen is of het hof heeft miskend dat de verdachte zich daarmee tevens schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 neergelegde verplichting voor marktdeelnemers om voorvallen met betrekking tot geregistreerde stoffen bij de bevoegde autoriteiten te melden. Overtreding van dit voorschrift moet op grond van artikel 12 van die

Verordening worden bedreigd met doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende sancties. Naar Nederlands recht levert die overtreding een economisch delict op.

De in de Nederlandse Opiumwet strafbaar gestelde gedragingen vormen onder meer een implementatie van Kaderbesluit 2004/757/JBZ. Dit kaderbesluit bevat voorschriften voor de lidstaten van de Europese Unie over het bestraffen van verschillende gedragingen met betrekking tot illegale handel in drugs en in precursoren. Artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ schrijft voor dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat het vervaardigen, vervoeren of distribueren van precursoren in de wetenschap dat deze zullen worden gebruikt voor het illegaal produceren of vervaardigen van drugs, zal worden bestraft. Kaderbesluit 2004/757/JBZ is in Nederland geïmplementeerd met de Wet van 1 juni 2006, *Stb.* 2006, 292. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot deze wet, blijkt dat artikel 10a lid 1 aanhef en onder 3° Opiumwet uitvoering geeft aan de in artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ opgenomen verplichting (*Kamerstukken II* 2005/06, 30339, nr. 3, p. 10).

Het hof heeft het handelen van de verdachte in de onderhavige zaak gekwalificeerd als strafbaar onder artikel 10a Opiumwet. Als het handelen van de verdachte ook een strafbare overtreding oplevert van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, omdat de verdachte als marktdeelnemer heeft verzuimd een voorval te melden met betrekking tot geregistreerde stoffen, maakt de verdachte zich met de overtreding van artikel 10a Opiumwet tegelijkertijd ook schuldig aan overtreding van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. Het is de vraag of de Uniewetgever heeft beoogd dat een (rechts)persoon zich als gevolg van een en dezelfde gedraging schuldig maakt aan beide strafbare feiten. Met Verordening (EG) 273/2004 wordt getracht het in het Kaderbesluit 2004/757/JBZ genoemde gedrag, namelijk de illegale drugshandel, te voorkomen, door een verplichting op te leggen aan marktdeelnemers om voorvallen met betrekking tot geregistreerde stoffen te melden. De Uniewetgeving zou daarom ook zo kunnen worden begrepen dat een duidelijke afbakening is beoogd tussen de gedragingen die volgens deze Uniewetgeving strafbaar moeten worden gesteld: ofwel de verdachte maakt zich – als marktdeelnemer – schuldig aan het overtreden van de meldingsplicht van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, ofwel de verdachte maakt zich schuldig aan het overtreden van een van de op grond van het Kaderbesluit strafbaar te stellen gedragingen (de Opiumwetdelicten zelf).

Bij een andere uitleg, die inhoudt dat ook de verdachte die zich schuldig maakt aan volgens Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen gedragingen met betrekking tot geregistreerde stoffen, moet voldoen aan de in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 bedoelde meldplicht, is bovendien de vraag wat de consequenties daarvan (kunnen) zijn gelet op het nemo tenetur-beginsel, zoals dit voortvloeit uit onder meer artikel 47 en 48 Handvest van de

grondrechten van de Europese Unie en artikel 6 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Uit jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en uit het Handvest volgt dat dit beginsel in de weg kan staan aan een vervolging en bestraffing van de verdachte wegens strafbare feiten op basis van door de verdachte onder dwang – daaronder begrepen: onder dreiging van strafrechtelijke sancties – verschaft informatie, voor zover die informatie een door hem afgelegde, al dan niet in een document vervatte, verklaring betreft. Niet ondenkbaar is dat de verdachte – als hij zijn eigen strafbare handelen op grond van de meldplicht van de Verordening zou melden – als gevolg daarvan vervolging en bestraffing wegens overtreding van de Opiumwet zou kunnen ontlopen, althans dat complicaties optreden bij die vervolging en bestraffing.

In de conclusie van de advocaat-generaal wordt gewezen op een vergelijkbare meldplicht, opgenomen in artikel 33 Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering. In artikel 37 van deze richtlijn is bepaald dat melding te goeder trouw door een meldingsplichtige entiteit tot geen enkele vorm van aansprakelijkheid leidt. Verordening (EG) 273/2004 bevat geen vergelijkbare clause en biedt dus – anders dan voornoemde richtlijn – geen bescherming tegen mogelijke inbreuken op het nemo tenetur-beginsel.

Tegen deze achtergrond rijst de vraag op welke wijze uitleg moet worden gegeven aan de begrippen ‘marktdelnemer’ en ‘voorval’ als bedoeld in Verordening (EG) 273/2004. Als beide begrippen ruim worden geïnterpreteerd, waardoor op de verdachte in deze zaak een meldplicht rust, doen de hiervoor onder 4.4 en 4.5 genoemde consequenties zich sterker voelen. Dat ligt anders als aan beide of aan één van beide begrippen een beperktere uitleg wordt gegeven. Daarbij kan worden gewezen op het volgende.

Het hof heeft met betrekking tot het begrip ‘marktdelnemer’ in deze zaak kennelijk een ruime uitleg gehanteerd, in de zin dat het begrip ‘marktdelnemer’ ook ziet op een verdachte wiens gedragingen tevens een op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen feit oplevert. Het heeft de verdachte immers als marktdelnemer aangemerkt op basis van de vaststellingen dat de verdachte chemicaliën heeft opgehaald bij een chemisch bedrijf en deze heeft vervoerd naar en opgeslagen op verschillende plaatsen in Nederland, terwijl hij voor diezelfde gedragingen is veroordeeld voor overtreding van artikel 10a Opiumwet. Deze ruime uitleg brengt mee dat eenieder die zich bezighoudt met het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen kan worden aangemerkt als marktdelnemer, op wie – in geval van een voorval – een meldplicht rust. Een argument voor deze benadering is dat het begrip ‘marktdelnemer’ in de Verordening ruim wordt omschreven, namelijk als ‘elke natuurlijke of rechtspersoon die betrokken is bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen’. Met een ruime uitleg

wordt ook bereikt dat de in de Verordening genoemde verplichtingen, waarmee – kort gezegd – wordt beoogd misbruik van drugsprecursoren te voorkomen, voor een zo groot mogelijk aantal personen gelden. Het gaat daarbij niet alleen om de al genoemde meldplicht van artikel 8 lid 1, maar ook om de andere in Verordening (EG) 273/2004 opgenomen en tot de marktdeelnemer gerichte voorschriften over het in de handel brengen van geregistreerde stoffen, het zorgdragen voor afnemersverklaringen, het documenteren van transacties en het etiketteren van geregistreerde stoffen van categorie 1 of 2 van bijlage I.

Een beperkte uitleg van het begrip, die inhoudt dat alleen natuurlijke personen en rechtspersonen die zich niet bezighouden met de op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen handel in geregistreerde stoffen als marktdeelnemer worden aangemerkt, sluit echter nauw aan bij de wijze waarop het begrip ‘marktdeelnemer’ is omlijnd bij het voorstel tot wijziging van Verordening (EG) 273/2004 (COM(2012)548). In de toelichting op de achtergrond van dat voorstel worden marktdeelnemers onder het kopje ‘Algemene context’ aangeduid als ‘fabrikanten, distributeurs, makelaars, importeurs, exporteurs en groothandelaren van chemische stoffen die zich bezighouden met de *legitieme* handel in drugsprecursoren [cursivering toegevoegd]’. Hierin kan een bevestiging worden gevonden van het standpunt dat aan de Verordening niet de bedoeling ten grondslag ligt om eenieder die zich bezighoudt met enige vorm van handel in geregistreerde stoffen, ook als het gaat om illegale gedragingen, te beschouwen als ‘marktdeelnemer’. Deze interpretatie leidt tot een sluitende systematiek in het Unierecht waarbij Verordening (EG) 273/2004 en Kaderbesluit 2004/757/JBZ van elkaar afgebakende strafbaar gestelde of strafbaar te stellen gedragingen bevatten en waarbij wordt voorkomen dat een verdachte zich tegelijkertijd schuldig kan maken aan het overtreden van de meldplicht zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 als hij zich schuldig maakt aan Opiumwetdelicten. Bij deze benadering hoeft de verdachte eigen strafbare feiten met betrekking tot geregistreerde stoffen niet te melden, hetgeen uit het nemo tenetur-beginsel voortkomende complicaties uitsluit.

Een andere wijze om een goede afbakening te bevorderen tussen de in de Verordening (EG) 273/2004 en het Kaderbesluit 2004/757/JBZ omschreven gedragingen, kan worden gevonden in het geven van een beperkte uitleg aan het begrip ‘voorval’. Die beperkte uitleg houdt in dat het begrip ‘voorval’ geen betrekking heeft op gedragingen die in rechtstreeks verband staan met door de marktdeelnemer zelf gepleegde – en op basis van het Kaderbesluit strafbaar te stellen – strafbare feiten. Tegen een dergelijk beperkte uitleg van het begrip ‘voorval’ pleit de formulering van artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004. De bepaling spreekt immers over ‘elk voorval, zoals ongewone orders voor of transacties met geregistreerde stoffen, dat erop kan wijzen dat deze in de handel te brengen stoffen wellicht worden misbruikt om verdovende middelen of psychotrope stoffen op illegale wijze te vervaardigen’. De in deze

zaak aan de orde zijnde gedragingen – het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen – lijken daaronder te kunnen worden geschaard.

In het geval dat aan het begrip ‘voorval’ niet de hiervoor genoemde beperkte uitleg zou moeten worden gegeven, is nog voor de beoordeling van de onderhavige strafzaak van belang de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 40-44 en 49 opgeworpen vraag of bij de interpretatie van dat begrip ook de aard van de gedragingen betrokken moet worden in die zin dat die gedragingen gericht moeten zijn op het (rechtstreeks) in handen stellen van geregistreerde stoffen aan een derde. In die benadering zou geen sprake zijn van een voorval als het vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen gebeurt met als doel daar zelf – alleen of samen met anderen – Opiumwetdelicten mee te plegen.

Het voorgaande maakt duidelijk dat de begrippen ‘marktdeelnemer’ en ‘voorval’ als bedoeld in Verordening (EG) 273/2004 verschillend kunnen worden uitgelegd. Het antwoord op de vraag welke uitleg moet worden gegeven aan deze begrippen is van belang voor de uitkomst van de voorliggende zaak. De reikwijdte van de meldingsplicht zoals neergelegd in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 kan ten slotte ook consequenties hebben voor de verhouding met op grond van artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen gedragingen en het nemo tenetur-beginsel, zoals dit voortvloeit uit onder meer artikel 47 en 48 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Prejudiciële vragen

Alvorens verder te beslissen verzoekt de Hoge Raad het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak te doen over Verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake drugsprecursoren (*PbEU* 2004, L 47/1; hierna: Verordening (EG) 273/2004) zoals gewijzigd door Verordening (EU) nr. 1258/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 273/2004 inzake drugsprecursoren (*PbEU* 2013, L 330/21; hierna: Verordening (EU) 1258/2013) met betrekking tot de volgende vragen.

1. Moeten natuurlijke personen en rechtspersonen die op zodanige wijze betrokken zijn bij het in de handel brengen van geregistreerde stoffen dat die betrokkenheid een op grond van artikel 2 lid 1 aanhef en onder d Kaderbesluit 2004/757/JBZ strafbaar te stellen feit oplevert, worden aangemerkt als ‘marktdeelnemer’ als bedoeld in artikel 2 onder d Verordening (EG) 273/2004?

Indien het antwoord op deze eerste vraag bevestigend luidt:

2a. Leveren die gedragingen van de onder 1 bedoelde marktdeelnemer een ‘voorval’ als

bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004 op?

2b. Zijn gedragingen als het ontvangen, vervoeren en opslaan van geregistreerde stoffen een 'voorval' als bedoeld in artikel 8 lid 1 Verordening (EG) 273/2004, als deze gedragingen niet plaatsvinden met de bedoeling deze stoffen te leveren aan een derde?

Beslissing

De Hoge Raad houdt iedere verdere beslissing aan totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie naar aanleiding van het bovenomschreven verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1841

Zaaknummer: 20/01829

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, M. Kuijer en T. Kooijmans

Wetsartikelen: 8 Verordening (EG) nr. 273/2004 en 2 Kaderbesluit 2004/757